

De richtingwijzers van D66 vormen de basis van waaruit wij keuzes maken.

Enkele keuzes van D66 afdeling Lochem voor de verkiezingen van de gemeenteraad 2010:

- **vertrouw op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen**
 - Eigen initiatief van mensen is effectiever dan wanneer de gemeente iets oplegt. Bied kansen en neem zoveel mogelijk drempels weg:
 - kleinschalig ondernemen
 - bedrijfsverzamelgebouwen voor jonge ondernemers
 - woningen die werken en wonen combineren of wonen met zorg voor ouders mogelijk maken.
 - samenwerking tussen verenigingen en bedrijven

- **denk en handel over de grenzen**
 - Denk niet alleen aan Lochem.
 - geen nieuwe bedrijventerreinen zolang er in de Stedendriehoek nog terreinen leegstaan of verpauperen
 - samen met de Stedendriehoek kan effectiever zijn
 - internationalisering in het onderwijs
 - plaats voor asielzoekers
 - klimaatbeleid als onderdeel van lokale initiatieven

- **beloon prestatie en deel de welvaart**
 - Beloon wie goed presteert, en draag samen verantwoordelijkheid voor wie minder kan.
 - zuinig zijn op werkgelegenheid in bedrijven
 - startkwalificatie voor werklozen
 - solidariteit met kansarme inwoners
 - alfabetiseringsonderwijs
 - welzijnsbeleid voor jongeren

- **streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving**
 - Laat milieu en economie samengaan, door respect voor de natuur te tonen en tevens het landschap te ontwikkelen.
 - milieuvriendelijke bedrijfstakken stimuleren
 - verantwoord bouwen
 - kleinschalige bedrijvigheid versterken

- **Koester de grondrechten en gedeelde waarden**
 - Bescherm de grondrechten van onszelf en anderen, ongeacht herkomst, geloof of geaardheid.
 - bestuur regio Stedendriehoek democratisch kiezen
 - democratisch genomen besluiten respecteren en uitvoering niet tegenwerken

1. Huisvestingsbeleid

- *Aandacht voor oud én jong*
- *Levensloopbestendig bouwen*
- *Sociaal veilig*

Lochem is een gemeente waar het goed wonen is en waar iedereen zich thuis en veilig voelt. D66 wil dit graag zo houden. Daarbij vallen twee dingen op:

1. er is een groeiende groep ouderen in de gemeente. D66 ziet dit als een kans voor verdere ontwikkeling in woningbouw in combinatie met zorg- en welzijnsvoorzieningen.
2. de Lochemse bevolking kent een relatief groot aantal jeugdigen tussen 0 en 18 jaar. D66 streeft daarom in de gemeente Lochem naar goede en veilige voorzieningen voor jongeren.

Groei zal gepaard moeten gaan met respect voor het groene karakter van de gemeente.

Ouderen

De gemiddelde leeftijd van de inwoners van de gemeente Lochem stijgt, onder andere doordat ouderen uit andere delen van het land naar onze mooie woonomgeving trekken. Deze ontwikkeling zal over 10 of 20 jaar om extra voorzieningen vragen. Hier ziet D66 kansen voor werkgelegenheid in zorg en welzijn. Ook in de woningbouw moet de gemeente Lochem hierop inspelen door te zorgen voor een goede mix tussen huur- en koopwoningen in alle prijsklassen, specifiek rekening houdend met de behoeften van ouderen.

Ouderen die zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen, verdienen ondersteuning van de gemeente. D66 stelt voor dat de gemeente meer 'levensloopbestendig' laat bouwen in de vorm van woningen die werken en wonen combineren of die wonen met zorg voor ouders mogelijk maken. Splitsen van bestaande woningen is een optie. In het buitengebied kan de gemeente de regels versoepelen voor dubbele bewoning van boerderijen. Eerstelijnszorg moet zoveel mogelijk geïntegreerd worden in wooncomplexen voor ouderen.

Jongeren

Het is van belang dat de gemeente Lochem de woonbehoefte van jongeren in de komende tien jaar in kaart brengt, met name voor starters die ook in de gemeente werken. Een tekort aan betaalbare starthuisvesting binnen de huur- en koopmarkt kan leiden tot ongewenst vertrek van jongeren en is niet goed voor een evenwichtige opbouw van de bevolking.

Onze wijken en kernen dienen sociaal veilig te blijven of sociaal veilig te worden. In alle wijken en kernen horen voor de jeugd voldoende speelvoorzieningen te zijn. Deze behoren in het zicht van woningen te liggen of te worden aangelegd.

2. Gemeentelijke accommodaties en voorzieningen

- *Eigen kracht van mensen*
- *Inzet van gemeenschap*
- *Versterken centrum Lochem*

D66 streeft naar basisvoorzieningen en accommodaties in elke kern, maar vindt de aanwezigheid hiervan niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente. Eén van de richtingwijzers van D66 is zoveel mogelijk te vertrouwen op de eigen kracht van mensen. Breed draagvlak en inzet van de gemeenschap vormen daarom voor ons de basis voor succesvolle faciliteiten in elke kern, zoals een dorps huis of cultuurhuis, een buitensportveld en een sportzaal. Voor de financiering kan ook samenwerking met bedrijven mogelijkheden bieden.

De discussie over de *Etalage naar de toekomst* en het nieuwe gemeentehuis in Lochem blijft D66 kritisch benaderen in het licht van recente ontwikkelingen in de maatschappij. Een belangrijk punt is dat de bouwplannen een ondersteuning moeten zijn van de functie van het stadscentrum en deze functie zeker niet mogen aantasten. Daarbij vraagt D66 aandacht voor een goed gebruik van de beschikbare, deels historische, panden in het centrum van Lochem en Gorssel, om leegstand en verloedering te voorkomen.

3. Werkgelegenheid in Lochem

- *Kleinschalige bedrijvigheid*
- *Innovatie en duurzaamheid*
- *Toerisme in relatie tot landschap*

Als gevolg van de huidige economische recessie zal de werkloosheid in de Achterhoek de komende jaren stijgen. Het is dus van belang nieuwe werkgelegenheid in deze regio te scheppen en de bestaande werkgelegenheid te koesteren. Het midden- en kleinbedrijf vormt in Nederland de belangrijkste werkgever: de ondernemingen met minder dan 250 personeelsleden zijn samen verantwoordelijk voor 58 % van de omzet in het bedrijfsleven en bieden werkgelegenheid aan 60 % van alle werknemers (bron: MKB Nederland). D66 doet de volgende concrete voorstellen om de werkgelegenheid in Lochem te bevorderen:

1. *Het koesteren van de bestaande werkgelegenheid in productiebedrijven en in het midden- en kleinbedrijf.* Dit kan door het scheppen van de juiste voorwaarden voor kleinschalig ondernemerschap:
 - Verminder regelgeving ten aanzien van uitbreiding van bedrijven.
 - Maak binnen de gemeente mensen vrij die zich bezighouden met het verkrijgen van subsidies voor werkgelegenheidsprojecten in samenwerking met het bedrijfsleven.
 - Laat passende vestiging van bedrijven op bestaande kavels in het buitengebied toe.
 - Zorg voor een bedrijfsverzamelgebouw voor jonge starters (bijvoorbeeld leegstaand postkantoor Lochem of gemeentehuis Gorssel)

- Stimuleer de vestiging van bedrijven die zich profileren als duurzaam, kleinschalig, innovatief en groen.
 - De voorwaarde die D66 daarbij stelt is dat er geen nieuwe bedrijventerreinen moeten komen zolang er in de Stedendriehoek terreinen leegstaan of verpauperen.
2. *Het uitwerken van een actieplan om de migratie van bedrijven naar Lochem te bevorderen.* Dit kan door het aanstellen van een procesmanager in de gemeente met als opdracht:
- Werf proactief kleinschalige bedrijven. Dat is goed voor de werkgelegenheid en voor de bedrijven is het van belang geschoolde medewerkers aan zich te kunnen binden. Daarbij kan Lochem “helpen”, aangezien de gemeente Lochem inwoners veel te bieden heeft, zoals goed wonen, veilig opgroeien van kinderen en veel voorzieningen.
 - Voorkom dat bedrijven weggaan door het instellen van één loket waar alles snel en makkelijk geregeld kan worden
3. *Het stimuleren van innovatie.* D66 gelooft dat duurzaamheid en economische groei hand in hand gaan. Door duurzame innovatie kunnen uitdagingen zoals de klimaatverandering en energietekorten worden omgezet in kansen voor economische groei. Investerings in kennis en onderzoek stimuleren niet alleen onze economie op korte termijn, maar leveren ook een bijdrage aan een meer duurzame toekomst.
- Faciliteer innovatieve ontwikkelingen van bedrijven, met name op het gebied van duurzaamheid.
 - Bevorder samenwerking en uitwisselen van kennis tussen bedrijven in Lochem om innovatieve kansen te benutten.
4. *Het stimuleren van toerisme.* Toerisme in samenhang met het landschap is een belangrijke peiler van de economie in de Groene Graafschap gemeente. D66 wil handhaving of herstel van onze mooie omgeving bevorderen, met accent op kleinschaligheid.
- Stimuleer kleinschalige recreatiebedrijven om dagtoerisme aan te trekken.
 - Zorg voor goed onderhouden zwembaden en recreatieplassen.
 - Stimuleer initiatieven om nog onbekende, oude routes en paden bekend te maken of te herstellen.
 - Zorg voor goed onderhouden fietspaden door de natuur in ons buitengebied.
 - Stel bij station Lochem fietsen beschikbaar.
 - Maak gebruik van het Twentekanaal (motorbootvaart) en De Berkel (kanovaart).

4. Onderwijs en sociaal beleid

- *Goed onderwijs in goede gebouwen*
- *Internationalisering*
- *Alfabetisering*

Onderwijs is een D66-onderwerp ten voeten uit. De overheid is medeverantwoordelijk voor het faciliteren van goed onderwijs, maar is daar uiteindelijk ook bij gebaat. Een zich ontplooiende maatschappij is een maatschappij die hechter, sterker en economisch weerbaarder is. Wij accepteren niet dat gemeenten niet over onderwijs gaan. Daarom heeft D66 ruim aandacht voor onderwijs met de volgende speerpunten:

1. Basisonderwijs

- Voor- en vroegschoolse educatie om achterstanden vroeg te signaleren en weg te werken.
- Brede basisscholen om de samenwerking tussen school, jeugdwerk, peuterspeelzaal, kinderopvang, muziekschool, bibliotheek en sportverenigingen te bevorderen.
- Stimuleren van tweetalig onderwijs (Nederlands-Engels).
- Goed onderhouden en energiezuinige schoolgebouwen.

2. Voortgezet onderwijs

- Stimuleren van tweetalig onderwijs Nederlands-Engels.
- Stimuleren van internationale uitwisselingsprogramma's.

3. Volwasseneneducatie en sociaal beleid

Uitgangspunt van D66 is de eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen, waarbij de gemeente of hulpinstantie ondersteuning biedt:

- Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en langdurig werklozen laten deelnemen aan verplichte programma's voor vrijwilligerswerk en/of scholing tot het startkwalificatieniveau mbo-2.
- Re-integratiegelden waarover de gemeenten beschikken en die niet werken overhevelen naar kennis en onderwijs
- Zorgen dat alle inwoners van de gemeente Lochem met een taalachterstand in het Nederlands kunnen lezen en schrijven door het aanbieden van laagdrempelig taal- en alfabetiseringsonderwijs.

5. Subsidiebeleid

- *Harmonieuze samenleving*
- *Samenwerking*
- *Toegankelijkheid*

Een actief verenigingsleven is van groot belang voor een hechte en harmonieuze samenleving, maar in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de bewoners. Daarom moet bij het subsidiëren van verenigingen en stichtingen het belang van de gemeenschap duidelijk aantoonbaar zijn. D66 is voorstander van het stimuleren van samenwerking tussen verenigingen en wil hiervoor extra financiële middelen beschikbaar stellen. De samenwerking moet gericht zijn op verbetering van de kwaliteit van de activiteiten of van de exploitatie van de accommodatie, bijvoorbeeld door een combinatie met sportscholen en horeca.

D66 streeft een redelijk evenwicht na tussen culturele, sportieve en sociale voorzieningen. Het stimuleren van sport en beweging is daarnaast van groot belang voor de gezondheid en verdient daarom extra aandacht van de gemeente, bijvoorbeeld door de aanleg van vrij toegankelijke speelvelden en skate- en trimbanen. Het organiseren van sportsubsidies wil D66 zoveel mogelijk overlaten aan de Sportraad en financieren vanuit een Sportfonds. Speerpunten daarbij:

- Minder draagkrachtige inwoners kunnen gebruik maken van een vouchersysteem.
- Het tot stand brengen van nieuw aanbod in samenwerking met professionele instellingen krijgt financiële steun.

6 Bureaucratie en vergunningen

- *Transparant en goedkoper*
- *Omgevingsvergunning*

Ruimte laten voor eigen initiatief van burgers vraagt om een flexibele en klantgerichte houding van de gemeente, zonder onnodige bureaucratie. Automatisering van aanvragen via een digitaal loket bevordert korte en transparante procedures. Hiermee wordt de ambtelijke inzet lager en de vergunning dus goedkoper. Vanuit dit streven worden de kosten dan wel volledig doorberekend aan de aanvrager.

D66 stelt voor dat de gemeente Lochem streeft naar één omgevingsvergunning, uiterlijk 2012. Wanneer de gemeente gaat werken volgens het accountmanagerprincipe worden aanvraagprocedures eenvoudiger. Via één aanspreekpunt bij de gemeente kunnen burgers en bedrijven vergunningen in het kader van milieu, welstand en bestemmingsplan in één keer aanvragen.

7. Democratie

- *Burgers beslissen mee*
- *Democratisch genomen besluiten snel uitvoeren*
- *Over grenzen kijken*

D66 gaat ervan uit dat mensen individueel goede besluiten kunnen nemen en dat daarom de stem van een ieder geldt. Wel waakt D66 er bij haar standpuntbepaling voor dat de solidariteit met minder bevoorrechten niet in het geding komt. Binnen de gemeente geldt: geld mag geen obstakel zijn om mensen te laten participeren in onze gemeenschap. Wij zullen hiervoor waken via een sober sociaaleconomisch beleid.

Vanuit haar “oude” idealen voor de democratie, waarbij een ieder invloed op de besluitvorming moet kunnen uitoefenen, blijven wij voor het burgerinitiatief en raadgevend referendum. Maar D66 is ook een pragmatische partij en wil niet remmend optreden als er besluiten worden genomen die niet onze mening vertegenwoordigen. Eenmaal democratisch genomen besluiten moeten gerespecteerd en snel uitgevoerd worden, tenzij nieuwe informatie aangeeft dat ze fout zijn.

Onze verantwoordelijkheid houdt niet op bij de grenzen van de gemeente. D66 is een partij die over de grenzen durft te kijken. Zoals de landelijke partij Ja heeft gezegd tegen Europa zegt de afdeling Lochem ook Ja tegen de Stedendriehoek Apeldoorn –Deventer - Zutphen. Onze standpunten over wat er in de gemeente moet gebeuren laten wij niet alleen afhangen van het effect in de gemeente maar ook in de regio of verder. Wij verwerpen wantrouwen, haat en uitsluiting van bevolkingsgroepen die het recht hebben hier te zijn.

D66 gelooft in lokale democratie en hecht groot belang aan het gemeentelijk niveau, omdat hier de politiek dicht bij de individuele burger staat. Concreet stelt D66 voor dat de gemeenteraden van de betrokken gemeenten uit hun midden een democratisch bestuur voor de Stedendriehoek kiezen. Dit geeft de gemeenteraden meer controle op de besluitvorming in de Stedendriehoek.

8. Duurzaamheid, milieu en klimaat

- *Groenfonds*
- *Klimaatverordening*

In november 2006 heeft de gemeenteraad Lochem op initiatief van D66 tijdens de begrotingsbehandeling een amendement aangenomen met als inhoud het instellen van een 'Groenfonds'. Het algemene doel van het Groenfonds in Lochem is momenteel *het behouden en versterken van de kwaliteiten van het buitengebied van de gemeente Lochem*. De gemeente stort er jaarlijks ruim meer in dan tot nu toe beschikbaar is voor het landschapsbeleidsplan. D66 is er voor dat de gemeente het initiatief neemt om het Groenfonds breder in te zetten om natuur en landschap te behouden, te verbeteren en duurzaamheid te bevorderen. Verder moet het fonds kunnen beschikken over geld vanuit de winst die de gemeente maakt op bepaalde bouwpercelen.

D66 stelt een klimaatverordening voor, waarin o.a. de volgende punten geregeld worden:

- Stimuleren van duurzaamheidsinitiatieven van de burgers, bijvoorbeeld via subsidie vanuit het Groenfonds.
- Bevorderen van CO₂-neutraal en energieneutraal bouwen, met gemeentelijke projecten als voorbeeld.
- Inzetten op een versnelde ontwikkeling van duurzame industrie en meer decentrale energieopwekking:
 - Zonne-energie
 - Windenergie
 - Waterenergie
 - Vergisting (biogas winnen uit organisch materiaal)

D66 wil gescheiden afvalinzameling meer stimuleren door het beschikbaar stellen van aparte containers voor kunststof en blik in plaats van de huidige inzameling bij de glasbakken. Voor afvalverwijdering geldt het principe 'de vervuiler betaalt'.

9. Ruimtelijke ordening buitengebied en kernen

- *Landbouw behouden*
- *Stad en dorp groen*
- *Masterplan stad Lochem*

Woningen, bedrijven en wegen mogen in principe geen extra aanslag meer doen op de groene ruimte. In beperkte mate kunnen er concessies gedaan worden in het ene gebied als in een ander gebied binnen de gemeente maar ruim gecompenseerd wordt. D66 Lochem beschouwt de landbouw als een belangrijke peiler van de lokale economie die behouden moet blijven, zowel kleinschalig als grootschalig:

- In land- en tuinbouw ecologische duurzaamheid en biologisch werken stimuleren.
- Grootschalige ontwikkelingen in de zone Larensebroek concentreren, onder de voorwaarde dat innovaties op het gebied van welzijn en milieu tot stand komen.

D66 Lochem ziet graag lommerrijke dorpen evenals een groene stad. Er zijn veel plaatsen waar heel goed een boom kan staan om aanzicht en beleving van onze omgeving te veraangename. Burgers moeten dit makkelijk aan kunnen geven, maar ook de gemeente kan hierin vaker initiatief nemen. Een boom waar kan. Geen steen zonder groen.

In het plan *Etalage naar de toekomst* neemt de gemeente zich voor het gemeentehuis en mogelijk ook andere publieke accommodaties, te verplaatsen naar de noordzijde van het centrum. D66 wil grote verstoringen in de balans van de binnenstad voorkomen. Hiervoor wordt een dynamisch stedenbouwkundig masterplan opgesteld waarin een samenhangende visie tot uiting komt op de bedrijven, winkels, horeca, dienstverleners en de woonhuizen in de stad Lochem. Doel is een gezellige winkelstad, die ook aantrekkingskracht uitoefent op de inwoners van de dorpen.

10. Verkeer en vervoer

- *Geen nieuwe wegen*
- *Veilige fietsgemeente*
- *Vlotte OV-verbindingen*

Bestaande wegverbindingen worden verbeterd. Uitgangspunt is dat door goede sturing van het verkeer in regionaal verband geen nieuwe wegen in de gemeente nodig zijn. Waar reeds besluiten genomen zijn moeten deze snel worden uitgevoerd. Dat betekent dat D66 de verbreding van de A1 ondersteunt en dat de bestaande wegen in de gemeente hierop goed moeten aansluiten, zonder obstakels die een veilige doorstroming belemmeren.

Samen met Zutphen wordt onderzocht, hoe het vervoer van goederen via de bestaande waterwegen kan worden bevorderd ter ontlasting van andere wegen zoals de N348.

Bestaande wegen worden goed onderhouden en zijn fietsveilig. D66 vindt dat plekken waar veel kinderen komen, zoals scholen, een veel hogere prioriteit verdienen als het gaat om een veilige omgeving voor halen en brengen van de kinderen en het stimuleren om veilig met de fiets naar school te gaan. Ook aandacht voor het veilig verkeersgedrag van middelbare scholieren is nodig op hun vaste fietsroutes naar scholen.

Openbaar vervoerverbindingen en routes van en naar de stad Lochem zijn niet optimaal en moeten onderzocht en verbeterd worden. Wij denken dan aan verbetering van de verbindingen tussen de kernen en de stad en tussen Lochem en Deventer.

11. Gezondheidszorg

- *Dokterspost*
- *Preventie*
- *Klantgericht zorgloket*

D66 vraagt aandacht voor de lange aanrijdtijd van ziekenauto's en de afstand tot het ziekenhuis en vraagt om een onderzoek naar de mogelijkheden voor een dokterspost in Lochem.

In het beleid rond de Wet Maatschappelijke Ondersteuning moet meer aandacht komen voor preventie. Met preventie kan veel gezondheidswinst worden behaald en kunnen de kosten van gezondheidszorg beperkt worden. Daarom wil D66 een structureel budget toekennen voor preventie, bijvoorbeeld het stimuleren van bewegingsonderwijs en gezonde voeding op scholen. Preventie houdt ook in dat de gemeente alerter wordt op de luchtkwaliteit.

Thuiszorg wordt door enkele organisaties aangeboden. De gemeente moet kritisch naar de geboden kwaliteit kijken en niet alleen naar de kosten.

De gemeente kan meer klantgericht werken door het instellen van een centraal zorgloket, waar burgers terecht kunnen met alle vragen rondom zorg en welzijn. Dit zorgloket moet ook voor ouderen in alle opzichten goed toegankelijk zijn.

12 Welzijn en jongeren

- *Onderwijs en werk*
- *Recreatie en sport*

D66 dringt aan op het voeren van een integraal jeugdbeleid in de gemeente Lochem op het gebied van onderwijs en werk, recreatie en sport, gezondheid en voeding, huisvesting en wonen. Jongeren hebben de toekomst binnen de gemeente!

Kernpunten van dit beleid:

1. *Onderwijs en werk*
 - Vroegtijdig schoolverlaten daadkrachtig aanpakken en minimaliseren.
 - Huiswerkbegeleiding binnen het aanbod van welzijnswerk benutten.
 - Aanbod van werkervaringsplaatsen binnen de gemeente vergroten.
 - Eigen ondernemerschap stimuleren door goedkope starterslocatie te realiseren.
2. *Recreatie en sport*

- Gevarieerde recreatieve voorzieningen voor jongeren aanbieden, waarbij integratie van jongeren van verschillende achtergronden een doelstelling is en jongeren zelf medeverantwoordelijk zijn voor de voorziening.
- Jongeren goed informeren, bijvoorbeeld via het pas opgerichte Jongeren Informatie Punt in Lochem.
- Sportmogelijkheden voor jeugd en jongeren creëren, bijvoorbeeld door subsidie van proeflessen in verschillende sporten, en sportbegeleiding.
- Het project *Vroeg op Stap* met betrekking tot vervroegde sluitingstijden in de horeca nader onderzoeken op uitvoerbaarheid.
- APV inzake sluitingstijden van de horeca strikt handhaven.